

Bryssel, 6. helmikuuta 2026
(OR. en)

6010/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0555 (COD)

COMPET 149	ECOFIN 153
IND 93	COH 19
MI 99	INDEF 50
CADREFIN 46	CULT 15
FIN 206	CYBER 46
RECH 46	JAI 156
ESPACE 22	DIGIT 31
CONSOM 37	DATAPROTECT 33
DUAL USE 7	FREMP 36
EDUC 30	RELEX 150
TELECOM 51	COPS 78
ENER 48	UD 22
ENV 92	AUDIO 16
CLIMA 46	PROCIV 17
AGRI 90	IPCR 10
TRANS 51	MAP 49
SAN 64	FISC 64
PHARM 10	CODEC 164
BIOTECH 6	IA 23
POLMIL 64	CSC 91
POLGEN 23	

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: *Kilpailukykyneuvoston (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus)
26. helmikuuta 2026 pidettävän istunnon valmistelu*

Asetus Euroopan kilpailukykyrahaston perustamisesta: strategista resilienssiä lisäävä väline pk-yrityksille ja eurooppalaisille arvoketjuille
– *Periaatekeskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja, joka koskee asiakirjaa ”Asetus Euroopan kilpailukykyrahaston perustamisesta: strategista resilienssiä lisäävä väline pk-yrityksille ja eurooppalaisille arvoketjuille” 26. helmikuuta 2026 pidettävää kilpailukykyneuvoston istuntoa varten.

Euroopan kilpailukykyrahasto: strategista resilienssiä lisäävä väline pk-yrityksille ja eurooppalaisille arvoketjuille

Eurooppalaiset arvoketjut ovat edelleen hajanaisia ja riippuvuuksille alttiita kriittisillä aloilla, mukaan lukien puhdas teknologia, bioteknologia ja kehittyneet materiaalit, mikä heikentää EU:n kykyä parantaa resilienssiään ja kilpailla maailmanlaajuisesti. EU on entistä riippuvaisempi kolmansien maiden toimittajista tiettyjen komponenttien, erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämien raaka-aineiden ja välituotteiden, osalta¹. Kriittisintä on se, että eurooppalainen innovointi kohtaa niin sanotun kuolemanlaakso-vaiheen: vaikka EU menestyy erityisen hyvin startup-yritysten perustamisessa, nämä yritykset joutuvat rahoituskuiluun yrittäessään siirtyä prototyyppivaiheesta tuotantoon ja kasvaa. Yksityisellä eurooppalaisella riskipääomalla ei pystytä täyttämään tätä kasvuvajetta, minkä vuoksi erittäin lupaavat innovoijat joutuvat joko myymään innovaationsa ulkomaisille kilpailijoille tai siirtymään ulkomaille tai vaihtoehtoisesti ne jäävät polkemaan paikalleen. Näin osa EU:n teollisesta kapasiteetista siirtyy kolmansiin maihin². Tämä on merkittävä rasite EU:n tuottavuudelle Yhdysvaltoihin verrattuna, minkä lisäksi se rajoittaa olennaisesti strategisten alojen mahdollisuuksia tukeutua monipuoliseen eurooppalaiseen toimittajapohjaan ja luoda resilienttejä arvoketjuja ja kilpailukykyisiä ekosysteemejä.

¹ Euroopan komissio (2024), Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024 (COM (2024) 77 final), s. 14 (pysyvien strategisten riippuvuuksien vahvistamisesta herkissä ekosysteemeissä); Euroopan komissio (2024), Mario Draghin raportti Euroopan kilpailukykyyn tulevaisuudesta, osa A, s. 42 (käsittelee kasvavaa riippuvuutta kriittisten teknologioiden EU:n ulkopuolisista toimittajista).

² Euroopan komissio (2024), Mario Draghin raportti Euroopan kilpailukykyyn tulevaisuudesta, osa B, s. 58, toinen osa ”Closing the Innovation Gap” (Innovaatiokuilun umpeen kurominen).

Sen lisäksi, että Euroopan kilpailukykyrahasto tarjoaa uusia määrärahoja, se on myös strateginen toimintapoliittinen väline. Sen tarkoituksena on torjua sisämarkkinoiden rahoitusympäristön hajanaisuutta. Suorana vastauksena Draghin ja Lettan raporteissa mainittuun rahoituskuiluun kilpailukykyrahastolla on tarkoitus yhdistää rahoitusvälineet yhdeksi johdonmukaiseksi täytäntöönpanoalustaksi³. Sen ensisijainen teollinen tavoite on luoda eurooppalaisille yrityksille katkeamaton investointikaari muun muassa yhdistämällä avustuksiin perustuvat tuet ja riskejä vähentävät välineet ja räätälöimällä ne yritysten eri kasvuvaiheisiin. Yhdenmukaistamalla sääntöjä ja keskittämällä resursseja kilpailukykyrahastolla pyritään mahdollistamaan se, että erittäin lupaavat ja kriittisinä toimijoina pidetyt pk-yritykset voivat siirtyä suoraan esikaupallisesta tutkimuksesta teolliseen laajentumisvaiheeseen ilman tarvetta tehdä uusia hakemuksia keskenään ristiriitaisten sääntelyjärjestelmien puitteissa⁴. Näin ollen kuhunkin kilpailukykyrahaston politiikkaikkunaan sisältyy pk-yrityksille kohdennettuja toimia, joilla laajennetaan pk-yritysten osallistumista ohjelmaan. Lisäksi kilpailukykyrahastolla on käytettävissään unionin talousarvion koko välineistö, jotta saadaan liikkeelle julkisia ja yksityisiä investointeja koko investointikaaren ajan.

Vaikka EU on onnistunut kartoittamaan strategiset riippuvuutensa, arvoketjujen kannalta kriittinen kysymys on edelleen ratkaisematta. Resilienssiä ei saavuteta pelkästään turvaamalla raaka-aineiden saatavuus tai tukemalla kokoonpanoteollisuutta (eli valtavia tehtaita), vaan se edellyttää myös, että varmistetaan toimitusketjun ns. puuttuvan keskiosan toiminta edistämällä vankkaa ekosysteemiä, joka koostuu komponenttien valmistajista, toimittajista, innovoijista ja teknologia-alan palveluntarjoajista. Nämä toimijat ovat pääasiassa pk-yrityksiä⁵. Kilpailukykyrahastolla edistetään innovoinnin, yksityisen rahoituksen ja teollisten ekosysteemien luomista, yhteistyötä ja laajentamista. Joillakin kilpailukykyrahaston toimilla, kuten pk-yrityksiä, EU:n teknologia-alan edelläkävijöitä ja arvoketjujen kehittäjiä koskevilla alakohtaisilla toimilla, pyritään puuttumaan tähän näkökohtaan.

³ Euroopan komissio (2024), Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2024–2029, s. 10 (kilpailukykyrahasto osana puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa strategisten teknologioiden investointikapasiteetin varmistamiseksi); Euroopan parlamentin tutkimuspalvelu (2025), European competitiveness fund: Overview, s. 2 (nykyisten välineiden konsolidoinnista).

⁴ Euroopan komissio (2024), Mario Draghin raportti Euroopan kilpailukykyyn tulevaisuudesta, osa B, viides osa, s. 280 (käsittelee tarvetta virtaviivaistaa rahoitusta laboratoriosta tuotantoon ja välttää sääntelyn pullonkaulat).

⁵ Euroopan komissio (2021), yksiköiden valmisteluasiakirja strategisista riippuvuuksista ja valmiuksista (SWD (2021) 352 final), s. 14 (korostetaan riippuvuuksien johtuvan usein siitä, että tiettyjä toimitusketjun osia hallitsevat ulkomaiset pk-yritykset).

Resilienssi perustuu koko teolliseen ekosysteemiin, ei vain yksittäisiin menestyjiin. Tästä syystä pienet ja keskisuuret innovoijat voivat ja niiden täytyy olla keskeinen osa arvoketjua. Ne tarjoavat erityisratkaisuja arvoketjun keskeisissä solmukohdissa ja ovat joustavia kriiseissä. Ne ovat myös keskeisiä innovoijia ja voivat edistää monipuolistamista tarjoamalla vaihtoehtoisia ratkaisuja tuonnille⁶. Lisäksi nopeudella on ratkaiseva merkitys kilpailukyvyille aloilla, joille on ominaista ripeä teknologinen kehitys. Kilpailukykyrahastolla on oltava ratkaiseva rooli kasvuyritysten edellyttämän joustavuuden ja nopeuden ylläpitämisessä ja sen varmistamisessa, että EU ei enää menetä innovatiivisimpia voimavarojaan kolmansien maiden kilpailijoille, joissa pääomaa on saatavilla nopeammin ja helpommin.

Valtuuskuntia pyydetään esittämään huomautuksia seuraavista ohjaavista kysymyksistä:

- Miten voimme varmistaa, että eurooppalaiset pk-yritykset integroidaan tehokkaasti laajamittaisten investointihankkeiden toimitusketjuihin ja teollinen ekosysteemimme pysyy vahvana?
- Miten kilpailukykyrahastolla voidaan varmistaa, että riskien vähentämismittarit houkuttelevat yksityistä pääomaa tehokkaasti ja yhtä joustavasti kuin kolmansien maiden kilpailijat sekä ilman pitkäaikaista riippuvuutta julkisista tuista, ja mahdollistaa näin pk-yrityksille saumaton investointikaari, jota tarvitaan kuolemanlaakso-vaiheesta selviytymiseen?

⁶ Yhteinen tutkimuskeskus (2023), Semiconductor in the EU, Summary paper on the activities of the European Semiconductor Expert Group (käsittelee sitä, miten kohdennetuilla politiikkatoimilla voidaan vahvistaa EU:n kilpailukykyä puolijohdealalla erityisesti tukemalla pk-yrityksiä, erikoisalojen toimijoita ja pilottituotantolinjoja, parantamalla tuotantoinfrastruktuurin saatavuutta ja vahvistamalla arvoketjujen yhdentymistä).